

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΙΑΤΡΩΝ, ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33 Αθήνα
Πληροφορίες : Χ.Κόντου
Τηλέφωνο : 210 82 08 843
E-Mail : dey_a@moh.gov.gr

ΦΕΚ 3449 Β΄/04.07.2022

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 07.06. 2022
Αριθμ. πρωτ: Γ5α/Γ.Π.οικ.37581

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- α. του ν. 1278/1982 «Για σύσταση Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας» (105 Α΄)
- β. της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν.1397/1983 «Εθνικό σύστημα υγείας» (143 Α΄)
- γ. της περ. 5Β της παρ. 4 του άρθ.8 του ν.4558/2018 «Κύρωση συμβάσεων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Γενικού Νοσοκομείου Χανίων και της Επιτροπής Εκτελεστών Διαθήκης Γ.Γ Μαλινάκη και του Γενικού Νοσοκομείου Κεφαλληνίας και των Εκτελεστών της διαθήκης της Μαρίας (Μάρης) Βεργωτή αντίστοιχα και λοιπές διατάξεις» (140 Α΄)
- δ. του άρθρου 6 του ν.δ. 3366/55 «Περί ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος και ιατρικών ειδικοτήτων και άλλων τινών διατάξεων» (258 Α΄)
- ε. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (148 Α΄).
- στ. του π.δ. 68/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρώτριας Υπουργού και Υφυπουργών» (155 Α΄).
2. Την υπό στοιχεία Υ32/09-09-2021 Απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας, Ασημίνα Γκάγκα» (4185 Β΄)
3. Την υπό στοιχεία Γ5α/Γ.Π.οικ.64843/29-8-2018 Υπουργική απόφαση «Σύσταση, μετονομασία ιατρικών ειδικοτήτων, καθορισμός χρόνου και περιεχομένου άσκησης για την απόκτηση τίτλου ειδικότητας» (4138 Β΄)
4. Την υπό στοιχεία Α2δ/Γ.Π.οικ.9106/5-2-2016 Υπουργική απόφαση «Καθορισμός της διαδικασίας τοποθέτησης ιατρών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα προς απόκτηση ειδικότητας» (314 Β)
5. Την αριθμ. 826/21-10-2021 απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας και την αριθμ.6299/16-10-2019 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής με το παράρτημα αυτής ως αναπόσπαστο μέρος της πρώτης.
6. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού με την υπό στοιχεία Β1α/οικ. 34964/15.06.2022 εισήγηση της παρ.5 του άρθρου 24 του ν.4270/2014 όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει, της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Υγείας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εγκρίνουμε το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το Βιβλιάριο Εκπαίδευσης Ειδικευόμενου και τα αναγνωρισμένα Εκπαιδευτικά Κέντρα για την άσκηση των ιατρών στην ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 1

Γενικές Αρχές

Η Ιατρική της Εργασίας και Περιβάλλοντος, αποτελεί ειδικότητα που εμπίπτει στο πεδίο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και αναπτύχθηκε για την αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου υγείας. Περιλαμβάνει την προαγωγή της υγείας των εργαζομένων, την πρόληψη των κοινών και επαγγελματικών νόσων, τη διάγνωση, τη θεραπεία, την ολοκληρωμένη φροντίδα υγείας των εργαζομένων και τη συνέχεια αυτής. Επίσης περιλαμβάνει την μελέτη του εργασιακού και του ευρύτερου περιβάλλοντος.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, ο Ιατρός Εργασίας και Περιβάλλοντος εκπαιδεύεται με σκοπό να συνεργαστεί με όλους τους επαγγελματίες υγείας και λοιπούς επιστήμονες, οι οποίοι συμμετέχουν στη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας, στους χώρους εργασίας. Παράλληλα, ο Ιατρός Εργασίας εκπαιδεύεται στο αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Υγείας, με σκοπό, την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και οικολογικών προβλημάτων, και τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας και του ευρύτερου εργασιακού περιβάλλοντος διαβίωσης των ανθρώπων, θεωρώντας την υγεία και την ασφάλεια της εργασίας, αναπόσπαστο κομμάτι της Δημόσιας Υγείας.

ΑΡΘΡΟ 2

Αντικείμενο εκπαίδευσης

Περιλαμβάνει τη διαμόρφωση στάσεων και αντιλήψεων, ώστε ο ειδικευμένος Ιατρός της Εργασίας και Περιβάλλοντος να:

- Συμμετέχει στην προαγωγή και την αγωγή της υγείας των εργαζομένων όπως περιγράφεται στις αρχές και στους σκοπούς της ΠΦΥ.
 - Συμμετέχει στην βελτίωση και προαγωγή του εργασιακού και ευρύτερου περιβάλλοντος του ανθρώπου, όπως περιγράφεται στις αρχές και στους σκοπούς της Δημόσιας Υγείας.
- Αναλυτικότερα ο ειδικευόμενος Ιατρός Εργασίας και Περιβάλλοντος, κατά το χρόνο λήψης της ειδικότητας, αποκτά γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, ώστε να:
- Αναγνωρίζει τους βλαπτικούς παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος
 - Εκτιμά τις επιδράσεις τους στην υγεία των εργαζομένων,
 - Προβαίνει σε διαφορική διάγνωση της κοινής νόσου από τις επαγγελματικές νόσους,
 - Προσανατολίζει τον ιατροβιολογικό έλεγχο των εργαζομένων στην κατεύθυνση της πρόληψης ή έγκαιρης διάγνωσης,
 - Προτείνει μέτρα για την πρόληψη ή ελαχιστοποίηση των επαγγελματικών νόσων και ατυχημάτων,
 - Παρέχει άμεση βοήθεια στα οξέα και επείγοντα περιστατικά στους χώρους εργασίας,
 - Φροντίζει για την επανένταξη των εργαζομένων μετά από ατύχημα ή νόσο, επανεκτιμώντας την κατάσταση υγείας τους,
 - Εκτιμά την καταλληλότητα προς εργασία των εργαζομένων,
 - Συντάσσει εκθέσεις/πραγματογνωμοσύνες, για θέματα που σχετίζονται με την ικανότητα και καταλληλότητα προς εργασία, για νομικά και ασφαλιστικά ζητήματα που προκύπτουν, σε περιπτώσεις εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου,
 - Εξειδικεύει και υλοποιεί τον περιοδικό έλεγχο της υγείας των εργαζομένων, ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας, με σκοπό την επιτήρηση και διαχρονική παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων,
 - Συμμετέχει στην οργάνωση των υπηρεσιών υγείας και ασφάλειας στην εργασία (τήρηση αρχείου και ατομικού βιβλιαρίου επαγγελματικού κινδύνου των εργαζομένων, συμμετοχή στη σύνταξη της γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου, τήρηση βιβλίου υποδείξεων, έκδοση βεβαιώσεων καταλληλότητας των εργαζομένων, καταγραφή και αναφορά μέσω του εργοδότη όλων των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών παθήσεων),

- Διεξάγει επιδημιολογικές έρευνες στην κατεύθυνση της επιτήρησης και της προαγωγής της υγείας και ασφάλειας της εργασίας
- Συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων, που αφορούν στις πολιτικές υγείας και ασφάλειας στην εργασία, τόσο σε εθνικούς όσο και υπερεθνικούς και διεθνείς οργανισμούς,
- Επιθεωρεί τους εργασιακούς χώρους και τις παραγωγικές διαδικασίες, με σκοπό τον έλεγχο της τήρησης της κείμενης νομοθεσίας και της προστασίας και της προαγωγή της υγείας των εργαζομένων,
- Αξιολογεί το εργασιακό περιβάλλον και το ευρύτερο περιβάλλον (παράγοντες κινδύνου που εντοπίζονται στο έδαφος/νερό /αέρα), για ζητήματα σχετικά με την περιβαλλοντική υγεία και την προστασία της Δημόσιας υγείας,
- Τηρεί τους κανόνες δεοντολογίας που διέπουν την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος, καθώς και της σχετικής νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια της εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Πρόγραμμα εκπαίδευσης

Για την απόκτηση της ειδικότητας Ιατρικής Εργασίας και Περιβάλλοντος απαιτείται άσκηση 4 ετών ως εξής:

I) Κλινική εκπαίδευση και άσκηση (28 μήνες) ως εξής:

A) Εσωτερική Παθολογία (12 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι παρακολουθούν το πλήρες πρόγραμμα της κλινικής με συμμετοχή στους θαλάμους ασθενών, στα τακτικά εξωτερικά ιατρεία και στις εφημερίες της κλινικής. Επιπλέον προτείνεται οι ειδικευόμενοι να συμμετέχουν στο πρόγραμμα των εφημεριών της κλινικής.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Λήψη ατομικού ιστορικού με έμφαση στο επαγγελματικό ιστορικό.
- β) Φυσική εξέταση όλων των συστημάτων.
- γ) Επιλογή των αναγκαίων εργαστηριακών εξετάσεων για την επιβεβαίωση της διάγνωσης και της διαφορικής διάγνωσης.
- δ) Εκτέλεση των διαγνωστικών πράξεων και παρακολούθηση του θεωρητικού προγράμματος του 1ου έτους της ειδικότητας της Εσωτερικής Παθολογίας.

B) Πνευμονολογία (4 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι παρακολουθούν το πλήρες πρόγραμμα της κλινικής με συμμετοχή στους θαλάμους ασθενών, στα τακτικά εξωτερικά ιατρεία και στις εφημερίες της κλινικής. Τον τελευταίο μήνα της άσκησης οι ειδικευόμενοι θα πρέπει να εκπαιδεύονται στο τμήμα Λειτουργικού Ελέγχου της Αναπνοής της κλινικής (ή άλλης κλινικής εάν η κλινική αυτή δεν διαθέτει).

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Λήψη Πνευμονολογικού ιστορικού με έμφαση στο επαγγελματικό ιστορικό.
- β) Λεπτομερή φυσική εξέταση του Αναπνευστικού, εκτίμηση και αξιολόγηση των συμπτωμάτων.
- γ) Επιλογή των αναγκαίων εργαστηριακών εξετάσεων για την επιβεβαίωση της διάγνωσης.
- δ) Εκτέλεση παρακλινικών διαγνωστικών πράξεων.
- ε) Εκτέλεση πλήρους λειτουργικού ελέγχου της αναπνοής και διάγνωση των αποτελεσμάτων (στατικοί, δυναμικοί όγκοι και χωρητικότητες, διάχυση).
- στ) Ερμηνεία ακτινογραφιών θώρακα.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες διαγνωστικές δοκιμασίες:

- i) Σπιρομέτρηση.
- ii) Παρακέντηση αρτηρίας για προσδιορισμό αερίων αίματος.
- iii) Δερμοαντίδραση Mantoux.

iv) Εργοσπιρομετρία.

Γ) Ορθοπαιδική (2 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα τακτικά εξωτερικά και επείγοντα ιατρεία της Ορθοπαιδικής κλινικής ακολουθώντας το πλήρες πρόγραμμα των ιατρείων στα χρόνια και επείγοντα περιστατικά με ιδιαίτερη έμφαση στα οξέα περιστατικά και στις χρόνιες νόσους επαγγελματικής αιτιολογίας.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Να γνωρίζουν την κλινική εικόνα, συμπτωματολογία και θεραπεία των κοινών ορθοπαιδικών νοσημάτων και συνδρόμων, συμπεριλαμβανομένων της οσφυαλγίας, αυχενικών συνδρόμων, περιαρθρίτιδας και εκφυλιστικής αρθροπάθειας και τις ενδείξεις παραπομπής στην νοσοκομειακή περίθαλψη.
 - β) Να διαγνώσουν και να παρέχουν θεραπεία στα απλά κατάγματα και τις κοινές κακώσεις.
 - γ) Να παρέχουν επείγουσα φροντίδα στα οξέα και επείγοντα ορθοπαιδικά περιστατικά, δηλαδή σε ασθενείς με σοβαρά κατάγματα και κακώσεις συμπεριλαμβανομένων των κακώσεων της σπονδυλικής στήλης και της μετατραυματικής καταπληξίας.
 - δ) Να γνωρίζουν τις ενδείξεις και βασικές αρχές της φυσιοθεραπείας καθώς και τις αρχές πρόληψης των συνήθων ορθοπεδικών νόσων που προκαλούνται ή επιδεινώνονται από τις συνθήκες διαβίωσης και τους χώρους εργασίας.
 - ε) Να γνωρίζουν τις βασικές αρχές πρόληψης κακώσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προκαλούνται από τροχαία ατυχήματα και αυτών που συντελούνται στους χώρους εργασίας.
- Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες ιατρικές πράξεις και ενέργειες:
- i) Εκτίμηση μυοσκελετικού συστήματος με τη χρήση ερωτηματολογίων και κλιμάκων εκτίμησης καθώς και με την κλινική εξέταση και τον ακτινολογικό και υπερηχογραφικό έλεγχο.
 - ii) Εκτίμηση κατάστασης – ικανότητας του ασθενούς κατά την προσέλευση στο ιατρείο.
 - iii) Επανεκτίμηση της κατάστασης - ικανότητας του ασθενούς μετά το τέλος της θεραπείας.
 - iv) Αντιμετώπιση χρόνιων μυοσκελετικών παθήσεων.
 - v) Επίδεση και κινητοποίηση ελαφρών κακώσεων.
 - vi) Ακινητοποίηση και αντιμετώπιση καταγμάτων.
 - vii) Ανάταξη καταγμάτων ή εξάρθρωμάτων ώμου.
 - viii) Τοποθέτηση και αφαίρεση γυψονάρθηκα, λοιπών ναρθήκων και κολάρου.
 - ix) Ερμηνεία απεικονιστικών εξετάσεων για την αξιολόγηση των μυοσκελετικών παθήσεων.

Δ) Δερματολογία (2 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα εξωτερικά ιατρεία της Δερματολογικής κλινικής ακολουθώντας το πλήρες πρόγραμμα των ιατρείων στα χρόνια και επείγοντα περιστατικά με ιδιαίτερη έμφαση στη διαφορική διάγνωση των κοινών δερματοπαθειών από τις επαγγελματικές, αναγνώριση των επαγγελματικών δερματοπαθειών και των τρόπων πρόληψής τους.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν διαγνωστικά και θεραπευτικά τα κοινά δερματικά και αφροδίσια νοσήματα συμπεριλαμβανομένων των αλλεργικών και λοιμωδών δερματοπαθειών.
- β) Να γνωρίζουν τις δερματικές εκδηλώσεις γενικών νόσων.
- γ) Να αναγνωρίζουν τις επαγγελματικές δερματοπάθειες και τους τρόπους πρόληψής τους.
- δ) Να αναγνωρίζουν έγκαιρα τον καρκίνο του δέρματος και το μελάνωμα.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες ιατρικές πράξεις:

- i) Δερματικές δοκιμασίες-patch test.
- ii) Δερματοσκόπηση.

Ε) Καρδιολογία (2 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα εξωτερικά ιατρεία της Καρδιολογικής κλινικής ακολουθώντας το πλήρες πρόγραμμα των ιατρικών στα χρόνια και επείγοντα περιστατικά με ιδιαίτερη έμφαση στη διαφορική διάγνωση των κοινών καρδιοπαθειών από τις επαγγελματικές, αναγνώριση των επαγγελματικών καρδιοπαθειών και των τρόπων πρόληψής τους.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Να αναγνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες καρδιαγγειακού κινδύνου, να εκτιμούν τον κίνδυνο με βάση το heart score και να εφαρμόζουν βασικές αρχές πρόληψης, με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες.
- β) Να αντιμετωπίζουν διαγνωστικά και θεραπευτικά τα κοινά καρδιαγγειακά νοσήματα.
- γ) Να γνωρίζουν τη διαφορική διάγνωση του πόνου στο στήθος και την επείγουσα φροντίδα του εμφράγματος.
- δ) Να γνωρίζουν τον τρόπο εκτέλεσης του ηλεκτροκαρδιογραφήματος και να αναγνωρίζουν τις εικόνες αυτού, ιδίως στις περιπτώσεις οξέων νόσων, απειλητικών για τη ζωή (ΟΕΜ- Κοιλιακές αρρυθμίες).

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες ιατρικές πράξεις:

- i) Χρήση ηλεκτροκαρδιογράφου - λήψη ηλεκτροκαρδιογραφήματος.
- ii) Απινίδωση.

ΣΤ) Οφθαλμολογία (1 μήνας)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα εξωτερικά ιατρεία της Οφθαλμολογικής κλινικής και θα πρέπει να μπορούν να αντιμετωπίζουν και να παρέχουν πρώτες βοήθειες σε επείγοντα περιστατικά εισόδου ξένου σώματος και εγκαυμάτων και να εκτελούν οφθαλμολογικό έλεγχο.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Άμεση οφθαλμοσκόπηση (φακός- σχισμοειδής λυχνία).
- β) Αδρή μέτρηση οπτικής οξύτητας.
- γ) Αδρός προσδιορισμός βαθμού μυωπίας, πρεσβυωπίας, αστιγματισμού.
- δ) Αδρή εξέταση οπτικών πεδίων.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες ιατρικές πράξεις:

- i) Έλεγχος κινητικότητας οφθαλμικών μυών.
- ii) Έλεγχος αντανάκλαστικών κόρης.
- iii) Έλεγχος δυσχρωματοψίας.
- iv) Αφαίρεση ξένων σωμάτων κερατοειδούς.

Ζ) Επείγουσα Φροντίδα (2 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα ΤΕΠ. Οι ειδικευόμενοι πρέπει να μπορούν να αντιμετωπίζουν και να παρέχουν πρώτες βοήθειες σε επείγοντα περιστατικά κατά την αρχική νοσοκομειακή φροντίδα.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- α) Να προβαίνουν σε ταχεία και επαρκή εκτίμηση του ασθενή, ανάλογα με το είδος του επείγοντος προβλήματος που αντιμετωπίζει.
- β) Να παρέχουν επείγουσα φροντίδα στον πολυτραυματία, στον ασθενή σε κώμα ή/και σε shock και γενικά στις καταστάσεις που απειλούν άμεσα τη ζωή και την ακεραιότητα του ασθενή.
- γ) Να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις μαζικών ατυχημάτων και καταστροφών, σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας και με στελέχη αρμοδίων φορέων έρευνας, διάσωσης και πολιτικής προστασίας.
- δ) Να εξοικειωθούν με τις τεχνικές της καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες πράξεις και ενέργειες:

- i) Να παρέχουν επείγουσα φροντίδα σε ασθενείς που είναι σε κώμα, που έχουν shock ή που έχουν σπασμούς, συμπεριλαμβανομένης της καρδιο-αναπνευστικής αναζωογόνησης.
- ii) Να παρέχουν πρώτες βοήθειες στον πολυτραυματία, συμπεριλαμβανομένης της σημειολογίας του

Κεντρικού Νευρικού Συστήματος (ακινητοποίηση πολυτραυματία)

iii) Να παρέχουν πρώτες βοήθειες σε εγκαυματίες.

iv) Μεταφορά τραυματία με αποφυγή τραυματισμού της σπονδυλικής στήλης.

v) Διατήρηση αεραγωγού-Διασωλήνωση.

vi) Τοποθέτηση κεντρικών καθετήρων.

Η) Ψυχιατρική (2 μήνες)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται σε Κέντρο Ψυχικής Υγείας ή Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και σε περίπτωση μη ύπαρξης των προαναφερθέντων κέντρων σε Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία Ψυχιατρικής Κλινικής. Οι ειδικευόμενοι θα πρέπει να μπορούν να αξιολογούν το επίπεδο ψυχικής υγείας και να αναγνωρίζουν τις βασικές ψυχικές παθήσεις. Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν όλες τις κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας που υπάρχουν σε κάθε Τομέα Ψυχικής Υγείας και με τις οποίες θα πρέπει να συνεργάζονται με σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας των εργαζομένων.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

α) Να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν τα ψυχικά νοσήματα που προσέρχονται στην ΠΦΥ και ειδικότερα:

- τις νευρώσεις,
- τις ψυχώσεις,
- τα ψυχοσωματικά σύνδρομα,
- την άνοια.

β) Να παρέχουν επείγουσα φροντίδα σε πάσχοντες από οξεία ψυχιατρικά προβλήματα και ειδικότερα:

- τις αυτοκτονικές τάσεις,
- τα ψυχο-διεγερτικά σύνδρομα.

γ) Να αναγνωρίζουν τα σοβαρά ψυχοκοινωνικά σύνδρομα, καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισης και πρόληψής τους, και ειδικότερα τον αλκοολισμό και τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών.

δ) Να γνωρίζουν τον τρόπο αντιμετώπισης του εργασιακού στρες και των άλλων ψυχολογικών προβλημάτων μέσα στην εργασία, στην οικογένεια και την αλληλεπίδρασή τους με τη ψυχολογία του κάθε μέλους της.

ε) Να στηρίζουν θεραπευτικά και ψυχολογικά την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση εργαζομένων με ψυχιατρικά νοσήματα, σε συνεργασία με τους ειδικούς ψυχιάτρους και τα μέλη της θεραπευτικής ομάδας.

ζ) Να ανιχνεύουν και να παραπέμπουν έγκαιρα εργαζόμενους με ψυχικές παθήσεις στο κατάλληλο θεραπευτικό πλαίσιο.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες πράξεις:

i) Χρήση ψυχομετρικών κλιμάκων και τεστ όπως MMSE (Mini Mental State Examination), HDS (Hamilton Depression Scale) κ.α.

ii) Αξιολόγηση καταλληλότητας προς εργασία ατόμων με ψυχικές παθήσεις.

Θ) Ωτορινολαρυγγολογία (1 μήνας)

Οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται στα εξωτερικά ιατρεία της Ωτορινολαρυγγολογικής κλινικής και στο ακοομετρικό εργαστήριο. Στο τέλος της εκπαίδευσης θα πρέπει να μπορούν να εξετάζουν τις ρινικές κοιλότητες και τον στοματοφάρυγγα για πιθανές επαγγελματικές εκθέσεις σε βλαπτικούς παράγοντες. Επίσης θα πρέπει να γνωρίζουν και να εκτελούν ακοομετρικό έλεγχο και να μπορούν να κάνουν διάγνωση των αποτελεσμάτων της ακοομετρίας με ιδιαίτερη έμφαση στη διαφορική διάγνωση της επαγγελματικής βαρηκοΐας.

Ειδικότερα θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:

α) Να γνωρίζουν την κλινική εικόνα, συμπτωματολογία και θεραπεία των συνήθων οξέων και χρονίων ΩΡΛ νοσημάτων, και τις ενδείξεις παραπομπής στη νοσοκομειακή περίθαλψη.

β) Να γνωρίζουν την τεχνική χρήσης των διαγνωστικών οργάνων στη διάγνωση, συμπεριλαμβανομένου του ακοολογικού ελέγχου και στην παρακολούθηση των ΩΡΛ νοσημάτων.

γ) Να παρέχουν επείγουσα φροντίδα στα οξέα και επείγοντα περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων της πνιγμονής, απόφραξης ανωτέρων αναπνευστικών οδών και ρινορραγίας.

Περαιτέρω θα πρέπει να εξασκηθούν στις ακόλουθες ιατρικές πράξεις:

- i) Χρήση ωτοσκοπίου.
- ii) Εξέταση ρινικών κογχών.
- iii) Εξέταση στοματοφάρυγγα.
- iv) Εκτέλεση ακοογραφήματος.

Οι προαναφερθείσες δεξιότητες, ενέργειες και ιατρικές πράξεις της κλινικής εκπαίδευσης και άσκησης συμπληρώνονται στο βιβλιário εκπαίδευσης με ευθύνη του ειδικευόμενου Ιατρού Εργασίας και Περιβάλλοντος, βεβαιώνονται από τον Διευθυντή του τμήματος όπου υλοποιήθηκε η κλινική άσκηση και συνυπογράφονται από τον Συντονιστή Εκπαίδευσης.

II) Θεωρητική κατάρτιση (12 Μήνες)

Πραγματοποιείται σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας κατόπιν έγκρισης του προγράμματος και περιεχομένου της θεωρητικής κατάρτισης από το ΚΕΣΥ και περιλαμβάνει:

- A) Θεωρητική διδασκαλία.
- B) Εργαστηριακή εκπαίδευση.
- Γ) Προετοιμασία και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.
- Δ) Επισκέψεις σε χώρους εργασίας επιχειρήσεων πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Η υλοποίηση της θεωρητικής κατάρτισης και η ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας, συμπληρώνονται στο βιβλιário εκπαίδευσης με ευθύνη του ειδικευόμενου Ιατρού Εργασίας, βεβαιώνονται από τον Διευθυντή Σπουδών του εκπαιδευτικού ιδρύματος όπου υλοποιήθηκε και συνυπογράφονται από τον Συντονιστή Εκπαίδευσης.

Τα προγράμματα θεωρητικής κατάρτισης που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος εξακολουθούν να ισχύουν και ο φορέας που υλοποιούν την κατάρτιση οφείλουν εντός 12 μηνών από την δημοσίευση της παρούσας απόφασης να επικαιροποιήσουν και αναθεωρήσουν το περιεχόμενο της κατάρτισης λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση της Ομάδας Εργασίας για την ειδικότητα.

III) Πρακτική άσκηση (8 μήνες)

Οι 2 μήνες υλοποιούνται σε δομές και υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας που ασχολούνται με την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (ΚΕΠΕΚ & ΣΕΠΕ).

Οι 6 μήνες υλοποιούνται σε επιχειρήσεις, φορείς ή υπηρεσίες όπου λειτουργεί οργανωμένη υπηρεσία Ιατρικής της Εργασίας. Η άσκηση στις επιχειρήσεις δύναται να υλοποιείται είτε σε μία επιχείρηση είτε εκ περιτροπής σε διαφορετικές επιχειρήσεις κάθε 2μηνο ή 3μηνο με επιλογή του ειδικευόμενου και με τη σύμφωνη γνώμη του συντονιστή εκπαίδευσης και κατόπιν συναίνεσης του Ιατρού Εργασίας της επιχείρησης.

Ο ειδικευόμενος κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει:

- α) Επισκέψεις στους χώρους εργασίας.
- β) Περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας.
- γ) Περιγραφή των επαγγελματικών βλαπτικών παραγόντων και όπου είναι δυνατόν ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμός αυτών.
- δ) Λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση, κατευθυνόμενος εργαστηριακός και απεικονιστικός έλεγχος, ακοομετρήσεις, σπιρομετρήσεις και εκτέλεση οφθαλμολογικού ελέγχου.
- ε) Συμπλήρωση ατομικού βιβλιαρίου επαγγελματικού κινδύνου.
- στ) Συμμετοχή στην γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου.

ζ) Εκπαίδευση στην σύνταξη βεβαιώσεων καταλληλότητας προς εργασία εργαζομένων.

Οι επιχειρήσεις, φορείς και υπηρεσίες του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα αναγνωρίζονται ως κατάλληλες για την άσκηση των Ιατρών Εργασίας και Περιβάλλοντος με απόφαση του Υπουργού Υγείας μετά από εισήγηση του ΚΕΣΥ και πρόταση της Ομάδας Εργασίας της Ειδικότητας.

Η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης συμπληρώνεται στο βιβλιάριο εκπαίδευσης με ευθύνη του ειδικευόμενου Ιατρού Εργασίας και Περιβάλλοντος, βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο των υπηρεσιών Υγείας & Ασφάλειας του Υπουργείου Εργασίας και τον Ιατρό Εργασίας της επιχείρησης ή της υπηρεσίας όπου υλοποιήθηκε και συνυπογράφεται από τον Συντονιστή Εκπαίδευσης.

Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης επιχειρήσεων, φορέων και υπηρεσιών του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και την έκδοση υπουργικής απόφασης, η πρακτική εκπαίδευση πραγματοποιείται σε επιχειρήσεις, φορείς και υπηρεσίες που περιλαμβάνονται σε λίστα που συντάσσει η Ομάδα Εργασίας της Ειδικότητας, διατίθεται σε όλους τους Συντονιστές Εκπαίδευσης. Ο κατάλογος Επιχειρήσεων, Φορέων ή Υπηρεσιών του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα αναθεωρείται σε ετήσια βάση.

ΑΡΘΡΟ 4

Πρακτική άσκηση των ειδικευομένων ιατρών στην ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος

Αναγνωρίζουμε ως κατάλληλες για την πρακτική άσκηση ειδικευομένων ιατρών για την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος:

Για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, τις εκάστοτε δομές και υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας που ασχολούνται με την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (ΚΕΠΕΚ & ΣΕΠΕ).

Για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών:

Α) Το Ιατρείο Εργασίας του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης.

Β) Το Ιατρικό Τμήμα της Ιατρικής της Εργασίας του Γενικού Νοσοκομείου «ΘΡΙΑΣΙΟ».

Γ) Το νοσοκομείο Μεταξά του Πειραιά (ΕΑΝΠ Μεταξά).

Δ) Το νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης (ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ).

Ε) Τις Επιχειρήσεις ή Φορείς ή Υπηρεσίες του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, όπου λειτουργεί οργανωμένη υπηρεσία Ιατρικής της Εργασίας, οι οποίες πρέπει να πληρούν τα εξής κριτήρια:

1. Να διαθέτουν τουλάχιστον εκατό (100) απασχολούμενους και να διασφαλίζουν την πολύπλευρη ενημέρωση στους ειδικευόμενους για ποικίλους βλαπτικούς παράγοντες.

2. Να διαθέτουν ειδικό Ιατρό Εργασίας.

3. Να διαθέτουν οργανωμένο ιατρείο Ιατρικής της Εργασίας, μέσω του οποίου πραγματοποιείται η παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων σε άμεση συσχέτιση με την έκθεσή τους σε βλαπτικούς παράγοντες του εργασιακού χώρου της επιχείρησης βάσει και της ισχύουσας νομοθεσίας. Το ιατρείο να διαθέτει τον ανάλογο κατά κλάδο επιχείρησης ιατρικό και εργαστηριακό εξοπλισμό για τις υπηρεσίες παρακολούθησης και εκτίμησης της υγείας των εργαζομένων ή να έχει συμβάσεις με φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα που μπορούν να παρέχουν τις κατά περίπτωση ανάλογες υπηρεσίες.

Η πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/ επιχειρήσεις δύναται να γίνεται είτε με ένα εξάμηνο σε μια επιχείρηση είτε εκ περιτροπής -σε διαφορετικές επιχειρήσεις- κάθε 2μηνο ή 3μηνο με επιλογή του ειδικευόμενου και με τη σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή Εκπαίδευσης και κατόπιν συναίνεσης του Ιατρού Εργασίας της Επιχείρησης ή Φορέα ή Υπηρεσίας.

Ο ειδικευόμενος κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει:

α) Επισκέψεις στους χώρους εργασίας.

β) Περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας.

γ) Περιγραφή των επαγγελματικών βλαπτικών παραγόντων και όπου είναι δυνατόν ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμός αυτών.

δ) Λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση, κατευθυνόμενο εργαστηριακό και απεικονιστικό έλεγχο, ακοομετρήσεις, σπιρομετρήσεις και εκτέλεση οφθαλμολογικού και μυοσκελετικού ελέγχου.

ε) Συμπλήρωση ατομικού βιβλιαρίου επαγγελματικού κινδύνου.

ζ) Συμμετοχή στην γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου.

η) Εκπαίδευση στην σύνταξη βεβαίωσης καταλληλότητας προς εργασία εργαζομένου.

Οι Επιχειρήσεις, Φορείς και Υπηρεσίες του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα της περίπτωσης Β. αναγνωρίζονται ως κατάλληλες για την άσκηση των Ιατρών Εργασίας με απόφαση του Υπουργού Υγείας μετά από εισήγηση του ΚΕΣΥ και πρόταση της Ομάδας Εργασίας της Ειδικότητας.

Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης Επιχειρήσεων ή Φορέων ή Υπηρεσιών του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, η πρακτική εκπαίδευση πραγματοποιείται σε Επιχειρήσεις, Φορείς και Υπηρεσίες που περιλαμβάνονται σε λίστα που συντάσσει η Ομάδα Εργασίας της Ειδικότητας σύμφωνα με τα ανωτέρω κριτήρια και η οποία διατίθεται σε όλους τους Συντονιστές Εκπαίδευσης. Ο κατάλογος Επιχειρήσεων, Φορέων ή Υπηρεσιών του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα αναθεωρείται σε ετήσια βάση.

Η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης συμπληρώνεται στο βιβλιάριο εκπαίδευσης με ευθύνη του ειδικευόμενου ιατρού, βεβαιώνεται από τον Διευθυντή των υπηρεσιών Υγείας & Ασφάλειας του Υπουργείου Εργασίας και του Ιατρού Εργασίας της Επιχείρησης, Φορέα, Υπηρεσίας όπου υλοποιήθηκε και συνυπογράφεται από τον Συντονιστή Εκπαίδευσης.

ΑΡΘΡΟ 5

Αναγνωρισμένα Εκπαιδευτικά Κέντρα

A/A	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	251 ΓΝΑ	ΠΛΗΡΗΣ	
2.	401 ΓΣΝΕ	ΠΛΗΡΗΣ	
3.	NNA	ΠΛΗΡΗΣ	
4.	ΓΝΑ «Γ.ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»	ΠΛΗΡΗΣ	- Οι 4 μήνες Πνευμονολογία θα χορηγούνται από το ΓΝΝΘΑ «Η ΣΩΤΗΡΙΑ» - Οι 2 μήνες Δερματολογία θα χορηγούνται από το ΝΑΔΝΑ «Α. ΣΥΓΓΡΟΣ»
5.	ΓΝΑ «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ»	ΠΛΗΡΗΣ	- Οι 2 μήνες Ορθοπαιδική θα χορηγούνται από το ΓΝΑ «ΚΑΤ» - Οι 2 μήνες Δερματολογία θα χορηγούνται από το ΝΑΔΝΑ «Α. ΣΥΓΓΡΟΣ»
6.	ΓΝΝΘΑ «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»	ΠΛΗΡΗΣ	- Οι 2 μήνες Ορθοπαιδική θα χορηγούνται από το ΓΝΑ «ΚΑΤ» - Οι 2 μήνες Δερματολογία θα χορηγούνται από το ΝΑΔΝΑ «Α. ΣΥΓΓΡΟΣ» - Ο 1 μήνας Οφθαλμολογίας θα χορηγείται από το ΓΝΑ «Γ.ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
7.	ΓΝΑ «ΛΑΪΚΟ»	ΠΛΗΡΗΣ	- Οι 2 μήνες Δερματολογία θα χορηγούνται από το ΝΑΔΝΑ «Α. ΣΥΓΓΡΟΣ» - Οι 4 μήνες Πνευμονολογία θα χορηγούνται από το ΓΝΑ «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ-ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ» - Ο.Μ. ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ
8.	ΓΝΑ «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»	ΠΛΗΡΗΣ	
9.	ΓΝΕ «ΘΡΙΑΣΙΟ»	ΠΛΗΡΗΣ	ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
10.	ΓΝΘ «Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ»	ΠΛΗΡΗΣ	Οι 2 μήνες Δερματολογία θα χορηγούνται από το ΝΑΔΝ ΘΕΣ/ΚΗΣ
11.	ΠΓΝΘ «ΑΧΕΠΑ»	ΠΛΗΡΗΣ	Οι 4 μήνες Πνευμονολογία θα χορηγούνται από το ΓΝΘ

			«Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ»
12.	ΓΝ ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΛΗΡΗΣ	
13.	ΠΓΝΠ «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΒΟΗΘΕΙΑ»	ΠΛΗΡΗΣ	
14.	ΠΓΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΛΗΡΗΣ	
15.	ΠΓΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΛΗΡΗΣ	
16.	ΠΓΝ ΕΒΡΟΥ ΦΟΡΕΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ	
17.	ΓΝ ΒΟΛΟΥ	ΠΛΗΡΗΣ	
18.	ΠΓΝ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΠΛΗΡΗΣ	
19.	ΓΝ ΛΑΡΙΣΑΣ «ΚΟΥΤΛΙΜΠΑΝΕΙΟ & ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΙΟ»	ΠΛΗΡΗΣ	

ΑΡΘΡΟ 6

Με την παρούσα αίρεται η καταλληλότητα του Γ.Ν.Ν.Π. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ» - Γ.Ν.ΔΥΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ» ως αναγνωρισμένου εκπαιδευτικού κέντρου για την παροχή ειδίκευσης στην ιατρική ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος. Οι ειδικευόμενοι ιατροί που βρίσκονται σε αναμονή της ειδίκευσης ή είναι τοποθετημένοι στο Γ.Ν.Ν.Π. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ» - Γ.Ν.ΔΥΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ», μεταφέρονται σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα αναγνωρισμένο για την Ιατρική της Εργασίας και Περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 8 της ανωτέρω (4) σχετικής Υπουργικής απόφασης.

ΑΡΘΡΟ 7**Εκπαιδευτική Επιτροπή**

Κάθε Εκπαιδευτικό Κέντρο διευθύνεται από Εκπαιδευτική Επιτροπή, η οποία συντονίζει το εκπαιδευτικό έργο με υπεύθυνο τον Συντονιστή Δ/ντή του εκπαιδευτικού κέντρου. Ελλείψει Συντονιστή Διευθυντή ορίζεται από το Δ. Σ του Νοσοκομείου ιατρός αντίστοιχης ειδικότητας με βαθμό Δ/ντή.

ΑΡΘΡΟ 8**Βιβλιάριο Εκπαίδευσης**

Εγκρίνεται το Βιβλιάριο Εκπαίδευσης Ειδικευομένου όπως περιλαμβάνεται στην αριθμ. 826/21-10-2021 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κε.Σ.Υ. ως παράρτημα και αναπόσπαστο μέρος αυτής και παρέχεται στους ειδικευομένους από τα εκπαιδευτικά κέντρα».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ

ΣΩΤ.ΔΙΑΝΟΜΗ

-Γρ.Υπουργού Υγείας
-Γρ.Αναπλ.Υπουργού Υγείας
-Γρ.Υπηρεσιακού Γραμματέα
-Γρ. Γεν.Γραμματέα Υπηρεσιών Υγείας
-Γρ.Προϊσταμένης Γεν Διεύθυνσης
-Γρ.Προϊσταμένης Διεύθυνσης
-Δ/νση Ιατρών, Λοιπών Επιστημόνων και
Επαγγελματιών Υγείας.
Τμήμα Α΄